

פסקים של רב משה פיינשטיין בענייני חנוכה - שיעור 370

- I. פסקיו ומן הגיו שהובא בסוף ספר מקראי קודש (רב משה הררי) שנכתב על ידי ר' מרדכי טנדLER
- א) אם סעוד בקביעות במקום מסוים אפילו יום א' בשבוע באותו יום ידליק במקום שהוא אם תמיד בלילה ג' אוכל אצל סבו ידליק שם
 - ב) העיקר לעניין מקום הדלקת נ"ח heißt המקום יותר קבוע ולכון לבני הישיבה הוא חדרו ואם שווים המקומות האכילה הוא הקבוע
 - ג) במקום שהאנשים בחוץ לא היו יכולים לראות את הנרות צריך להדליק בכינה לבית או בפתח חדרו שבפנים
 - ד) במקום שיש נר החסל ויש עוד רק נר א' משמן או שעוה ידליק את הנר שאינו חמלי לחנוכה ולא לשבת שחרי יש כבר שלום בבית מנר החסל וא"א לצאת בחנוכה בנר החסל והוא כהדלקת עץ בכלל שאין בו פתילה ושם ואני דומה למقدس ולשבת צריך רק אור במקורה שבשבת הוי ליל ב' של חנוכה (כשנה זו) ויש לאדם רק ג' נרות הכריע שידליק שנים לשבת שוה מנהג עתיק ומוכר בכל ישראל יותר קבוע מדין מהזרין וגם הוא תדריך
 - ו) הקפיד לעת זקנותו לשים כמה פתילות בכל נר של המנורה שלו כדי שהיא נראה לו יותר ובענין פסול מצד מדורה הסביר שזה ניכר כמדורה ואיפלו במדורה אמיתי אם עשוה כמו מדורות כפי מן הנרות אותן לילה יהיה כשר ודלא כהחת"ס שהקפיד שלא לבדוק חמץ בפתילה שיש בו חוטים טווים יחד שנחשב כמדורה
 - ז) יש הידור מצוחה להדלקת החלון גם כשר במקום גבוה מעשרים אמה אם יש אנשים ממולו שיכולים לראות הנרות
 - ח) נכוון לסדר את המנורה לבני רה"ר שתהיה ניכר שהנרות נפרדות ומ"מ מעיקר הדין שהיום נהגים כהרמ"א שדווקין רק לבני ביתו ואם קשה לעשות לאנשי רה"ר אין קפידה
 - ט) בירופ היו גם הנשים הנשואות מדליקות בברכה מדין מהדרין מ"מ אשתו לא הדלקה דלא כפה את מנהגי על אשתו וברב משה אחר היא הדלקה בעבורו אמן אם אחר רק שעיה או קצת יותר היה מתינה לו ורק אם אחר הרבה הרבות הדלקה בעבורו כפי שהורה לה רב משה
 - י) גם כשהחנןינו מתענה ביום חופתו בחנוכה מ"מ יאמר וידי של עיז"כ במנחה דיום החתונה יא) אבלים צריכים לומר הילל בחנוכה כיון שאמרתו היא חיוב ולא כר"ח שזה רק מנהג רב משה נהג ללבוש נعلي שבת בחנוכה להראות סימן להחישות דchanoca ודומה למה שהחסידים לבשו השטרימל שלהם בחנוכה
- II. פסקי רב משה שהובא בספר מועד ישראל
- א) דעתן לומר אשתו בגוף אלא כשהוא בביתו או במלון שאשתו יכולה לבוא שם בלילה מיוחדתadam לאו צריכה להדלקה עצמה וכן איפכא אם המדליק אינו בביתו וגם לאחר אין בבית
 - ב) אם הוא בא אחר הדלקה והוא לא ידע שהדלקה הוא אינו יכול לברך אלא שעשה נסים ולא להדלק נר של חנוכה
 - ג) יכול לעשות שליח להדלקה אפילו אם השליח הדליק כבר לעצמו ודוקא אם אחד מבני ביתו יש בבית
 - ד) יותר טוב להדלק ע"י עצמו במאוחר זמן מהדלק ע"י שליח בזמןו
 - ה) שיתופים בחדר אחד צריך לכל אחד להדלק וללא סג' בשיתוף
 - ו) מי שכור חדר ואוכל אם בעל הבית צריך להדלק לעצמו
 - ז) יותר טוב להדלק בחalon למעלה מעשרה מהדלק סמוך לפתח חדרו למטה מעשרה שהעיקר הוא פירוטומי ניסא

ח) מי שוכל במקום אחר ויישן במקום אחר צריך להדליך במקום שישן אם הוא יותר קבוע ט) מי שדר בישיבה כל השנה ואוכל בליל חנוכה בבית אביו יכול להדליך בבית אביו אף שרוב השנה הוא איינו שם י) מי שהدلיך בבית חבריו ואח"כ הולך לבתו צריך להדליך עוד פעם בברכה וצ"ע יא) איןנו צריך לבטל סדר לימודו להדלקת נרות חנוכה (חו"ט 109) יב) אם יש ב' מניניהם למנה מדייקין נר חנוכה רק בהמנין שיש בו הרוב יג) אם יש מנין לעריב ואין מנין למנה אין מדייקין לפני עריב יד) קטן יכול להדליך בבית הכנסת טו) מדייקין עוד פעם עם ברכת שהחינו אפילו אם כבר הדליק בבית הכנסת טז) כל זמן שהנרות דולקים אסורה להנשים לעשות מלאכות חוה"מ יז) מי שבירך על הנרות ונמצא שאין בו שמן צריך לברך עוד אפילו אם יש פה שמן אצל הנרות (שאין זה ברכת הנהנין אלא ברכת המצווה)

III. פסקי מהאגרות עצמאם

- א) האג"מ (ד - ק"ס - ז) מי שהוא היחיד בבית ואין אחר רואה נרו יכול לברך

ב) דיכول לברך מאוחר שעיקר הפרסום הוא לבני ביתו (אג"מ ד - ס"ז ד"ס וכן צמ"ל שעת כספו)

ג) עיקר זמן הדלקת נר חנוכה שיתר עדיף הוא עשרה דקות אחר תחלת השקעה (אג"מ ד - ק"ה - ו)

ד) האג"מ (י"ד ג - י"ד - ה) כתוב למי שאינו בביתו וחושב לחזור בלילה לא יצא מביתו עד אחר שידליק או ימהר לבוא בעוד שאיכא אינשי ברחובות שיראו שהדלק

IV. בזמן שאינו סכנה כזמנינו במקומינו אם מחויב להדלק נ"ח בחוץ כמו בזמן הגمرا

א) עיין בשו"ת מנחת יצחק (ו - ס"ו) שהביא האור זרוע שנשאר בצ"ע על שאלתו והעיטור כתוב לאחר שנางו על הסכנה נהגו ויש מתרצים דעתמא דסכמה לאו דוקא אלא גם מפני רוחות וקור בטל התקנה ולכן אפילו אם אין בו סכנה מ"מ מדליקים בפנים ובכ"כ העורך השלחן (トルע"ל - כ"ד) וי"א הטעם דאין מחזירין התקנה משום גנבים (דרכי משה סק"ט) וי"א ג"כ מפני הליצים (פסק תשובות טיע"ל - חות 11) רי"א שמא יכבה העכו"ם ואז עמדו ישראל נגdem (שבות יצחק דף מ"ז) וי"א דאפילו אם אין סכנה ברוב המקומות מ"מ לפעמים יש מקומות שיש בהם סכנה וזה הסבר להפסק של רבינו ישראלי סלנטר במגיפות חולירע בוילנא

ב) וי"א דהגמרה מיררי בבבל ואלה"ק דשכיה ימים ואפשר לקיים המצוה בחוץ אבל בשאר מדינות ספרי מדליקין בפנים אפילו מדינה דגמרה (מועדים וזמינים ז - ק"ט) ועיין בריב"ש (קי"א) דעתשו הנהיינו להדלק בבייחכ"נ לקיים פרסום ניסא לרבים וע"ע בשו"ת דבר יהושע (ה - פ ו - ק"ה) דבזמן זה אסור להדלק בחוץ כי חז"ל בטלה התקנה ותקנו בפנים דוקא ורוכם חולקין עליו

V. לעניין אמירת הלו' בברכה לנשים - עיין ברמב"ם (חנוכה ג-ו ו"ז) דנשים פטורות ולא דמי לנור חנוכה שהוא פרטומי ניסא לרבים משא"כ הלו' אין זה אלא בינה לבין קונה ושאני הלו' של ליל פסח שנתקנו על ארבע כוסות מ"מ נשינו הולכות בשיטת ר"ת (ילך השם ל"ג וקידוזין ל"ה) דMBERCIIN על מצות עשה שהוזמן גרמא אמן עיין ב מג"א (סוף ל"ז) שמספרש דברי הרמ"א בדבר שאין בו מעשה אלא הברכה בלבד כגון הבדלה אין רשות לברך וכחוב הפמ"ג لكن אין לנשים לברך ברכת יוצר אור ואהבה רבה כיוון שפטורות מקריאת שם ומ"מ ברכה שאין בה וצונו אע"פ שאין בה מעשה כלל רשאות הנשים לברך כמו ברכת אשר גאלנו משא"כ הלו' ועיין בשו"ת כתוב סופר (ל"ד) ובישועות יעקב (מכ"ב - סק"ז) שמהלך בין אם הברכה על המצוה כמו אשר גאלנו ויוצר אור ואהבה רבה ובין אם הברכה גופה היא המצוה כמו הבדלה ולפ"ט טעם זה גם ברכת הלו' יש להן לברך אע"פ שאמרות וצונו ודבר ברור שהנשים הספרדים אין רשאות לברך ומנהג נשי אשכנזים לברך ואפשר שיזהר טוב שלא לברך שהוא ספק ברכה רצוף מס' רואום לא' אוכ' ל' צי' ס' נ' ג' ס' ק' ארכ' ס' א' ארכ' ג' א' ל' ח' ח' צ' ק' ס' ק' כ' ס' ג'